

Informatie over een amputatie

Er is met u gesproken over het amputeren, het afzetten van (een deel van) de voet of zelfs het been. Dat is natuurlijk een heel verdrietige en ingrijpende gebeurtenis.

Deze brochure is bedoeld om u te helpen een moeilijke beslissing te nemen, en om u te informeren over de oorzaken, het niveau van de amputatie, mogelijke complicaties van de amputatie of juist van het niet amputeren.

Het belangrijkste is misschien nog wel om u te informeren over wat u na de amputatie kunt verwachten. Het is goed om de blik op de toekomst gericht te houden. Het betekent niet alleen de afsluiting van een deel van uw leven, maar ook de mogelijkheid om een nieuw begin te maken. Juist doordat er een periode met vaak pijn en moeizame wondverzorging wordt afgesloten, ervaren veel patiënten de amputatie als een opluchting. Veel patiënten zeggen achteraf dat ze het beter eerder hadden kunnen laten doen.

Oorzaken

In grote delen van de wereld bestaat de aanleiding voor een amputatie uit een ongeval of een kwaadaardige aandoening.

In Nederland gaat het vrijwel altijd om een zo slechte doorbloeding van het been dat er daardoor pijn en weefselversterf optreedt. Er ontstaan wondjes (zweren) die niet of slechts zeer moeizaam tot genezen te brengen zijn.

De behandeling zal er in eerste instantie op gericht zijn om de doorbloeding van het been te verbeteren. Hier bestaan meerdere mogelijkheden toe. Het meest effectief is het aanleggen van een bypass om een afsluiting heen. Een andere mogelijkheid is het dotteren, waarbij een vernauwing wordt opgerekt. Wellicht dat dit in uw geval ook reeds is gebeurd.

Helaas is dit echter niet in alle gevallen mogelijk en het gebeurt ook dat een bypass of een gedotterd bloedvat weer opnieuw dicht gaat zitten.

De behandeling

Indien ondanks alle behandelingen het been afsterft, de wonden niet genezen of de infectie niet onder controle komt, blijven er maar twee mogelijkheden over:

- Het natuurlijke beloop afwachten, waarbij u vroeger of later een bloedvergiftiging krijgt vanuit het been, waar u aan zult komen te overlijden. Wanneer het leven voltooid is en de gezondheid ernstig te wensen overlaat, kan dit een wijs besluit zijn en dan respecteren wij dat.
- Voor de meeste mensen is het leven echter nog helemaal niet over en kunnen er na de amputatie nog vele en ook goede jaren komen. Wij zullen dan met u bespreken hoe we u zo goed en zo veilig mogelijk door deze moeilijke fase in uw leven heen kunnen loodsen. Vaak zullen wij andere artsen zoals de internist of de cardioloog vragen uw gezondheidstoestand te optimaliseren. Ook hoort hierbij dat u liefst nog voor de operatie bij de revalidatiearts langs gaat om te bespreken welke mogelijkheden het leven u na de operatie nog te bieden heeft.

Bezoekadressen:

Meander Medisch Centrum
Maatweg 3
3813 TZ Amersfoort

Locatie Baarn
Molenweg 2
3743 CM Baarn

Locatie Barneveld
(Medisch Centrum de Burgt)
Nederwoudseweg 17
3772 TD Barneveld

Locatie Nijkerk
(De Nije Veste)
Oranjelaan 104
3862 CX Nijkerk

Postadres:

Postbus 1502
3800 BM Amersfoort

Telefoonnummers:

Algemeen: 033 – 850 50 50
Afspraken: 033 – 850 60 70

KvK Gooi en Eemland:

32082917

www.meandermedischcentrum.nl

Het niveau van de operatie

Bij het bepalen van het niveau van de amputatie spelen twee tegenstrijdige factoren een rol. Hoe langer de stomp kan blijven, hoe makkelijker het zal zijn om met een prothese te leren lopen. Maar ook geldt dat hoe langer de stomp gelaten wordt, hoe groter de kans dat deze niet zal genezen en dat er een tweede, hoger uitgevoerde operatie nodig zal zijn.

Schoenaanpassing of prothese

Indien de operatie beperkt kan blijven tot het afzetten van één of enkele tenen, of tot een gedeelte van de voorvoet, dan zal het bijna altijd wel mogelijk zijn om met een aangepaste schoen opnieuw te leren lopen. Wanneer het weefselverlies ernstiger is, kan dit niet meer door de schoen worden opgevangen en wordt het makkelijker om met een onderbeens prothese te lopen, dan met de mismaakte voet die er zou overblijven.

Een enkele keer kan dit nog voorkomen worden door wel de hele voet weg te nemen, maar de hiel te behouden. Dit heeft het voordeel dat het mogelijk is om zonder prothese in huis rond te lopen en bijvoorbeeld in de nacht naar het toilet te gaan.

Wanneer het valt te voorzien dat iemand niet meer met een prothese zal leren lopen, dan zijn er wel de nadelen van een amputatie onder de knie, namelijk de kans dat dit niet zal genezen, maar niet de voordelen, het lopen met een kunstbeen. In deze gevallen adviseren wij de makkelijkste en veiligste optie, het amputeren van het been boven de knie.

Vorbereiding voor de operatie

Voor de operatie heeft u een afspraak bij de anesthesioloog (degene die voor uw verdoving zorgt tijdens de operatie). Van hem of haar krijgt u een brief mee met informatie over wat u mag eten en drinken voor de operatie en over welke medicijnen u wel of niet mag innemen.

Complicaties

Iedere ingreep aan het lichaam brengt de mogelijkheid met zich mee dat er complicaties optreden. Deze complicaties kunnen van algemene en van lokale aard zijn. Onder algemene complicaties verstaan we het optreden van een longontsteking, hartfalen een nabloeding of een infectie in het operatiegebied.

De belangrijkste complicatie bij deze operatie is het niet genezen van de stomp, waardoor een tweede ingreep op een hoger niveau nodig kan zijn. Gelukkig is het niet altijd zo ernstig. Het komt ook voor dat de revalidatiearts moeite heeft met het aanpassen van de prothese en dat hierdoor een beperkte aanpassing (revisie) van de stomp de oplossing kan bieden.

Een bijzonder verschijnsel na een amputatie kan het fantoomgevoel zijn. Het lijkt dan alsof het geamputeerde lichaamsdeel er nog is. De oorzaak van dit verschijnsel is dat het gedeelte van de hersenen dat altijd voor het geamputeerde lichaamsdeel heeft gezorgd er nog is. Het is alsof het gevoel uit het been nog nagalmt. Hinderlijke fantoomverschijnselen kunnen we met medicatie vaak vrij goed onderdrukken. Uiteindelijk zal het gevoel "uitdoven" en vaak lijkt het alsof het fantoom steeds korter wordt, totdat het gevoel overeenkomt met de realiteit.

Na de operatie

Indien de operatie onder de knie is uitgevoerd, wordt er gedurende de eerste weken een gips aangelegd. De ervaring leert dat de stomp hierdoor beter geneest en tegelijkertijd is beschermd tegen stoten en vallen. Na een amputatie boven de knie is een gips niet praktisch en volstaan we met een drukverband om het model van de stomp te verbeteren.

Vanaf de eerste dag na de operatie laten we u twee keer op een dag 15 tot 30 minuten op de buik liggen. Dit om een dwangstand in de heup te voorkomen.

Na de operatie zullen we wanneer het maar mogelijk is proberen u weer op de been te helpen. Dit gebeurt onder leiding van de revalidatiearts en de fysiotherapeut. De revalidatiearts is ook de persoon die u begeleidt bij het aanmeten van een prothese.

Indien u voor de operatie reeds in een verpleeghuis verblijft, zal het relatief snel mogelijk zijn om naar uw oude vertrouwde omgeving terug te keren. Wanneer u thuis woont, zal er meestal een overbruggingsperiode in een op revalidatie ingestelde omgeving nodig zijn, voordat u weer naar uw eigen huis terug zult kunnen. Dit gebeurt in overleg met de revalidatiearts en de transferverpleegkundige.

Wie kunt u bellen als u thuis bent en er iets mis is?

Als u weer naar huis gaat, kan het zijn dat u een verhoogde lichaamstemperatuur bemerkt. Een temperatuur tot 38 graden Celsius is normaal. Maakt u zich daarover geen zorgen.

Maakt u zich zorgen of heeft u andere problemen als gevolg van het onderzoek/de behandeling, dan kunt u bellen met uw specialist in het ziekenhuis.

Bij een **meerdaagse** opname geldt:

- Tot één week na uw ontslag uit het ziekenhuis belt u het ziekenhuis via 033 – 850 50 50.
 - Vraagt u tijdens kantooruren (8.00 - 16.30 uur) naar de polikliniek van het betreffende specialisme.
 - Vraagt u buiten kantooruren (16.30 - 8.00 uur) naar de verpleegafdeling van het betreffende specialisme.

Bij een **behandeling in dagopname** geldt:

- Tot één week na uw ontslag uit het ziekenhuis belt u het ziekenhuis via 033 – 850 50 50.
 - Vraagt u tijdens kantooruren (8.00 - 16.30 uur) naar de polikliniek van het betreffende specialisme.
 - Vraagt u buiten kantooruren (16.30 - 8.00 uur) naar de Spoedeisende Hulp.

Bij problemen meer dan een week na ontslag neemt u eerst contact op met uw huisarts of met de Huisartsenpost, tenzij anders is afgesproken met de specialist. .

Als u een afspraak wilt maken of verzetten, belt u met het afsprakennummer: 033 - 850 60 70.

Vragen

Heeft u voor, tijdens of achteraf vragen over uw operatie, stelt u deze dan aan uw specialist. Het is verstandig uw vragen van te voren op te schrijven. Dan weet u zeker dat u niets vergeet

1. _____?
2. _____?
3. _____?
4. _____?
5. _____?
6. _____?